

Ισορροπίας»

για να επιτύχει την ανάπτυξη, χρειάζεσαι τη συνεργασία πολλών παραγόντων. Απομακρυνόμαστε πια από την ιδέα ότι η καινοτομία είναι αποτέλεσμα της δράσης ενός και μόνο παράγοντα, ενός και μόνο φορέα. Δεν προκύπτει από μία μόνο εταιρεία, για παράδειγμα, προέρχεται από πλήθος εταιρειών ενσωματωμένων σε ένα σύστημα στο οποίο ρόλο-κλειδί κατέχουν το εκπαιδευτικό σύστημα, το πανεπιστήμιο, η κυβέρνηση, οι τράπεζες, τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, η κεφαλαιαγορά. Κατά μια έννοια, λοιπόν, αν δεν καλλιεργήσεις το σύστημα, δεν θα υπάρξει καινοτομία. Και ο δημόσιος τομέας σε συνεργασία με τον ιδιωτικό δίνουν παρόμοια αποτελέσματα, χωριστά όμως όχι. Δεν έχουμε παραδείγματα επιτυχούς διαδικασίας σύγκλισης που να οφείλονται αποκλειστικά στον βιομηχανικό τομέα. Εξ ου και τα στοιχεία από τη μελέτη των αναδυόμενων οικονομικών μάς υποδεικνύουν ότι η σύσταση προς το κράτος “κάτω τα χέρια από την οικονομία” πρέπει να αντικατασταθεί από την προτροπή σε “ενεργή βιομηχανική πολιτική”: η κυβέρνηση να δρα σε αλληλεπίδραση με τις επιχειρήσεις σε ευρύ μάστιχα πεδίο – με τη στήριξη της έρευνας και ανάπτυξης, με ρυθμιστικές παρεμβάσεις, με τον καθορισμό προδιαγραφών».

■ **Πώς θα βλέπατε την εφαρμογή μιας παρόμοιας προσέγγισης στην Ευρώπη με δεδομένο το χάσμα καινοτομίας μεταξύ Βορρά και Νότου;** «Η πρόκληση για την Ευρώπη είναι μεγάλη. Γιατί μιλάμε για την προώθηση της καινοτομίας σε μια εξαιρετικά ετερογενή οντότητα. Μπορείς να το επιτύχεις ευνοώντας όσους βρίσκονται ήδη στην

πρωτοπορία, με τον τρόπο αυτόν όμως αυξάνεις το χάσμα με τις περιοχές εκείνες της Ευρώπης που έχουν μείνει πίσω. Το ιδανικό θα ήταν ένας συνδυασμός ταυτόχρονης μείωσης του χάσματος και αύξησης της ευρωπαϊκής καινοτομίας. Το να προωθείς την αριστεία, επιχειρώντας την ίδια στιγμή να καταστήσεις τους πάντες λίγο πιο ίσους μεταξύ τους, είναι κάτι που απαιτεί ένα πολύ εκλεπτυσμένο σύνολο εργαλείων».

■ **Ποιο πλαίσιο προϋποθέσεων θα βάζατε σε αυτό το δύσκολο εγχείρημα;**

«Χρειάζεται μακρόπνοο όραμα, ένα ποσοστό σχεδιασμού και, το κυριότερο ίσως, ευελιξία στην εκτέλεση των προγραμματιζόμενων πολιτικών. Χρειάζεται να προβλεφθεί εκ των προτέρων η δυνατότητα μεταβολής του σχεδιασμού γιατί στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη οικονομία τα δεδομένα, το περιεχόμενο, οι τεχνολογίες, οι ανταγωνιστές αλλάζουν γρήγορα. Απαιτείται, επομένως, εγρήγορση. Κάτι που απαιτεί διαμορφωτές πολιτικής, όχι μόνο ικανούς, αλλά και προσαρμοστικούς. Και όσον αφορά την προσαρμοστικότητα, τουλάχιστον, νομίζω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση κινείται ήδη προς αυτή την κατεύθυνση».

■ **Αν σας ζητούσα μερικές ιδέες για το πώς θα κατόρθωνε η ελληνική οικονομία να μπει σε μια διαδικασία catching up προς την υπόλοιπη Ευρώπη έπειτα από επτά χρόνια υστέρησης, τι θα σκεφτόσασταν;** «Δεν είμαι ειδικός στην ελληνική οικονομία, πέρα όμως από την ανάγκη καλλιέργειας της εκπαίδευσης, της γνώσης, της οικοδόμησης δυνατοτήτων, που δεν αμφισβητείται, θα έλεγα ότι πρώτον χρειάζεται επικέντρωση σε εξειδι-

κευμένες αγορές. Μια τέτοια προσέγγιση βοηθά τις επιχειρήσεις να εξειδικευθούν, να συσσωρεύσουν δυνατότητες, να αλλάξουν επίπεδο. Αυτό που σκέφτομαι είναι μια ομάδα ικανών επιχειρήσεων, ας είναι και μικρές, σε μια εξειδικευμένη αγορά, ευρωπαϊκή ή παγκόσμια. Δεύτερον, μια καλή ιδέα είναι η επικέντρωση στην

«Δεν αρκεί μία μόνο πολιτική, απαιτείται ένα ολόκληρο σύστημα πολιτικών, δεν αρκούν πολιτικές που λειτουργούν ανεξάρτητα η μία από την άλλη. Χρειάζεται να στηρίξεις το εργατικό δυναμικό, για παράδειγμα, την ίδια στιγμή όμως πρέπει να στηρίξεις την έρευνα και την ανάπτυξη και πρέπει να οικοδομήσεις τις απαραίτητες υποδομές»

καλλιέργεια καινοτόμων επιχειρήσεων νέας γενιάς που βασίζονται, ας πούμε, στους δεξιότητες επιχειρηματίες που ξέρουν να χρησιμοποιούν προς όφελός τους συστήματα και δίκτυα – το πανεπιστήμιο, τους νέους οικονομικούς θεσμούς, τις εθνικές ή ευρωπαϊκές πολιτικές. Νομίζω ότι αυτά θα συνιστούσαν μια καλή εναλλακτική λύση υπέρβασης της κρίσης αντί των μαζικών, επιθετικών προγραμμάτων που τελικά απέτυχαν».

που δημιουργεί η ανεπαρκής εποπτεία των χρηματαγορών, κάποιος αναπάντεχος πόλεμος, ή η αντιμετώπιση της κινεζικής πρόκλησης για την κυριαρχία της στην επωαζόμενη ψηφιακή εποχή.

Το ευρό και η αποθετική αξία του και η μεγάλη εσωτερική αγορά είναι τα ατού που θα διατηρήσουν την ΕΕ στην ομάδα των ηγετικών οικονομικών δυνάμεων την κρίσιμη δεκαετία που έρχεται. Συνεπώς για τους ισχυρούς είναι αδιαπραγμάτευτη η ύπαρξή του. Επομένως; Επομένως θα πρέπει να αποδεχτούμε το διαμορφωμένο πλέον νέο πολιτικό τοπίο στην ΕΕ και να ελπίσουμε ότι οι διαπραγματεύσεις στα συμβούλια κορυφής θα διαφυλάξουν κάποιες από τις επιθυμητές κοινοτικές διαδικασίες για όσους πιστεύουν στην ολοκλήρωση της ΕΕ προς μια ομοσπονδιακή κατεύθυνση. Μέχρι την επόμενη μεγάλη κρίση...

Η κυρία Ζωρζέττα Λάλη είναι πρώην διευθύντρια της Ε. Επιτροπής. Ο κ. Αντώνης Τριφύλλης πρώην στέλεχος της ΕΕ και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της ΔΙΑΝΕΟσις.

Υπόθεση «Ηριάννα»

Γρηγόρης Π. Καλφέλις
kalfelis@law.auth.gr

Για δεύτερη φορά το Πενταμελές Εφετείο Αθηνών αρνήθηκε να ελευθερώσει την Ηριάννα μη παρέχοντας το (γνωστό στους νομικούς) «ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης». Υπενθυμίζω σύντομα ότι η Ηριάννα είχε καταδικαστεί πρωτοδικώς σε 13 χρόνια κάθειρξης για συμμετοχή στην οργάνωση Συνομοσία Πυρήνων της Φωτιάς.

Η υπόθεση τούτη άγγιξε πολλούς ανθρώπους. Μήπως λοιπόν η ελληνική Δικαιοσύνη με την ανωτέρω καταδικαστική της στάση κατασκευάζει μια άλλη υπόθεση «Ντρέιφους», σαν αυτήν που έγινε γνωστή στην ανθρωπότητα από την πένα του Εμίλ Ζολά;

Κεντρικό δικονομικό ζήτημα στην περίεργη αυτή ιστορία είναι η εξέταση του DNA, αφού βρέθηκε «μη πλήρες» βιολογικό υλικό σε έναν γεμιστήρα όπλου το οποίο ταυτοποιήθηκε με το δείγμα DNA που η ίδια η Ηριάννα είχε δώσει στις αρμόδιες αρχές.

Και σε σχέση με αυτό το θέμα θέλω να κάνω ορισμένες σύντομες παρατηρήσεις (που συνιστούν ταυτόχρονα και διεθνείς επιστημονικές παραδοχές από τότε που ο Άγγλος γενετιστής Alec Jeffreys χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τη μέθοδο τούτη σε ποινικές υποθέσεις):

1. Η σύγκριση ληφθέντος DNA από έναν κατηγορούμενο και τη ταυτοποίησή του με «έρμημα» από τον τόπο του εγκλήματος αποδεικνύει ένα πράγμα: ότι ο κατηγορούμενος βρισκόταν σίγουρα στον χώρο του εγκλήματος. Όμως σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατόν να κηρυχθεί η ενοχή ενός ανθρώπου με βάση μόνο την εξέταση του DNA.

Αν επομένως η ενοχή της Ηριάννας έχει στηριχθεί μόνο στην ανάλυση του DNA, τότε σίγουρα υπάρχει τεράστιο πρόβλημα (για το οποίο όμως κανένας δεν μπορεί να αποφανθεί εάν δεν έχει πλήρη εποπτεία του αποδεικτικού υλικού της δικογραφίας, και εγώ δεν την έχω).

2. Όπως είχε σημειώσει ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων σε γνωμοδότησή του το 2008 (2008/C 89/01), είναι δυνατόν ένας κατηγορούμενος να έχει συνδεθεί εσφαλμένα με συγκεκριμένο «προφίλ DNA». Και τούτο για διάφορους λόγους. Είτε, λ.χ., γιατί υπάρχει ανεπαρκής ποιότητα δειγμάτων DNA κατά τη συλλογή τους, είτε λόγω τεχνικών σφαλμάτων κατά την ανάλυση κ.λπ.

Για να άρει ακριβώς αυτή την επικίνδυνη αμφιβολία η Δικονομία μας παρέχει τη δυνατότητα μιας δεύτερης εξέτασης DNA, όταν η πρώτη αποβεί θετική (άρθρο 200Α ΚΠΔ).

Εάν επομένως στην ανωτέρω υπόθεση της Ηριάννας δεν είχε καταστεί δυνατό να διενεργηθεί μια δεύτερη εξέταση, τότε υπάρχει σίγουρα ένα σοβαρό πρόβλημα (μιλώντας φυσικά σε θεωρητικό επίπεδο).

Υπό αυτήν την έννοια, εάν έγιναν δικονομικά λάθη στην παραπάνω υπόθεση μπορούν να διορθωθούν στο μέλλον!

Όμως αυτό είναι έργο των αρμόδιων δικαστών, οι οποίοι αυτόνομα θα κρίνουν κατά το Σύνταγμα εάν έγιναν αστοχίες, ώστε να περιφρουρηθεί η ελευθερία των ατόμων, που είναι «το ανοιχτό παράθυρο μέσω του οποίου εισέρχεται... το φως της ανθρώπινης αξιοπρέπειας» (Hoover).

Ο κ. Γρηγόρης Π. Καλφέλις είναι καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ.

Αρκεί ένα σπέρτο να ανάψει στις φούσκες που δημιουργεί η ανεπαρκής εποπτεία των χρηματαγορών, κάποιος αναπάντεχος πόλεμος, ή η αντιμετώπιση της κινεζικής πρόκλησης για την κυριαρχία της στην επωαζόμενη ψηφιακή εποχή

Το βλέπουμε από τις γερμανικές προτάσεις για διεύρυνση της παρέμβασης του ΕΜΣ για στήριξη κρατών σε κρίση και στις τράπεζες, και τη μετατροπή του σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο – και ταυτόχρονα ακούμε ότι αυτό θα παραμείνει διακυβερνητικό.

Το βλέπουμε στην αντίσταση για τη δημιουργία του θεσμού του ευρωπαϊού υπουργού Οικονομικών και των αρμοδιοτήτων του.

Το βλέπουμε στην άρνηση πλήρους εμπλοκής του υπάρχοντος Κοινοβουλίου στη λειτουργία της ευρωζώνης.

Ο Μακρόν μιλά για «ένα» Κοινοβούλιο της Ευρωζώνης. Θα είναι αυτό πιο αποδεκτό από τους άλλους;

Τι θα σημάνουν όλες αυτές οι παρεκκλίσεις από το κοινοτικό θεσμικό κεκτημένο; Πιθανότατα μεγαλύτερο χάσμα ανάμεσα σε όσους είναι στην ευρωζώνη και όσους μένουν εκτός.

Ο χρόνος που διαθέτει η Ένωση για να ρυθμίσει τα του οίκου της δεν είναι άπειρος. Η σχεδόν δεκαετής, έστω και μέτρια, ανάπτυξη μπορεί κάθε στιγμή να ανατραπεί. Αρκεί ένα σπέρτο να ανάψει στις φούσκες